

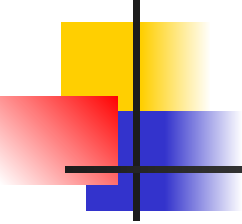
Тема. 7

СВОПИ

План

1. Сутність свопу
2. Особливості своп-контрактів
3. Види свопів

Банк міжнародних розрахунків оцінює обсяг позабіржового ринку деривативів на рівні 100 трлн. дол. США, з яких 61 трлн. припадає на процентні та валютні свопи. При цьому процентні свопи за обсягами сягають 57 трлн. дол. США і вважаються самим поширеним контрактом серед всіх деривативів.

Своп

угода між контрагентами про обмін грошовими потоками у майбутньому. У більшості типів свопів одна сторона здійснює платежі, які визначаються змінною величиною: процентною ставкою, валютним курсом, курсом акції або ціною товару. Інша сторона здійснює платежі, які є плаваючими або фіксованими.

Основною особливістю «свопів» є взаємовигідність, коли завдяки проведенню операцій обміну обидві сторони досягають тієї мети, яку вони перед собою поставили. Угода «своп» укладається тоді, коли потенційні учасники мають намір скористатися тими можливостями іншої сторони, яких вони самі не мають. Отже, від своп-контракту переваги отримують обидва учасники, жоден з яких не програє та не виграє, завдяки чому вдається знизити вартість операції «своп».

Переваги свопів

- обидві сторони контракту отримують можливість досягти поставленої мети: хеджування ризику або зниження витрат із залучення коштів;
- вартість «свопів» є нижчою за вартість інших інструментів хеджування;
- угоди укладаються на будь-який період і базовий інструмент;
- ринок «свопів» є добре розвинутим;
- можливість достроково вийти з операції «своп» кількома способами;
- низький ризик за даним видом операцій.

Недоліки свопів

існування кредитного ризику, хоча і невеликого

Типи своп-контрактів

- **Валютний своп** - передбачає що кожна зі сторін здійснює процентні платежі у різних валютах
- **Процентний своп** - передбачає, що одна сторона платить плаваючу ставку, а інша сторона – фіксовану або іншу плаваючу ставку.
- **Своп на акції** - передбачає обмін платежами, один з яких визначається дохідністю фондового індексу
- **Товарний своп** - передбачає обмін фіксованих платежів на плаваючі платежі, величина яких прив'язана до ціни певного товару

Ліквідація своп-контрактів

Своп має ринкову вартість. Тому та сторона, яка володіє свопом може пред'явити його контрагенту для оплати. Оплата означатиме припинення зобов'язань. Це можливе лише за умови, що сторони заздалегідь обговорили таку можливість.

Більшість свопів ліквідується шляхом укладання протилежної угоди (офсетного своп-контракту).

Інший спосіб ліквідації свопу – це продаж його третій стороні. В цьому випадку доведеться отримати дозвіл контрагента на проведення подібної операції. Така процедура не набула широкого поширення.

Ще один спосіб ліквідації свопу це використання свопціону. Цей інструмент є опціоном, що дозволяє відкрити своп-контракт на умовах, які визначені заздалегідь. В більшості випадків це можливість укласти офсетний своп

Ринок своп-контрактів

ринок за своїми ознаками подібний до ринку форвардів та позабіржових опціонів

Його учасниками є дилери, представлені великими банками та інвестиційними компаніями.

Дилери пропонують свопи за цінами bid/ask і погоджуються виступити однією зі сторін своп-контракту.

Перш ніж укласти своп, дилер, як правило, укладає протилежну угоду на іншому ринку, таким чином позбавляючись від ризиків. Такою угодою може бути ф'ючерс, інший своп.

Контрагентами дилерів виступають хеджери або інші дилери.

Укладання своп-контрактів

здійснюється на основі підписання контракту, який має стандартну форму і містить стандартні реквізити

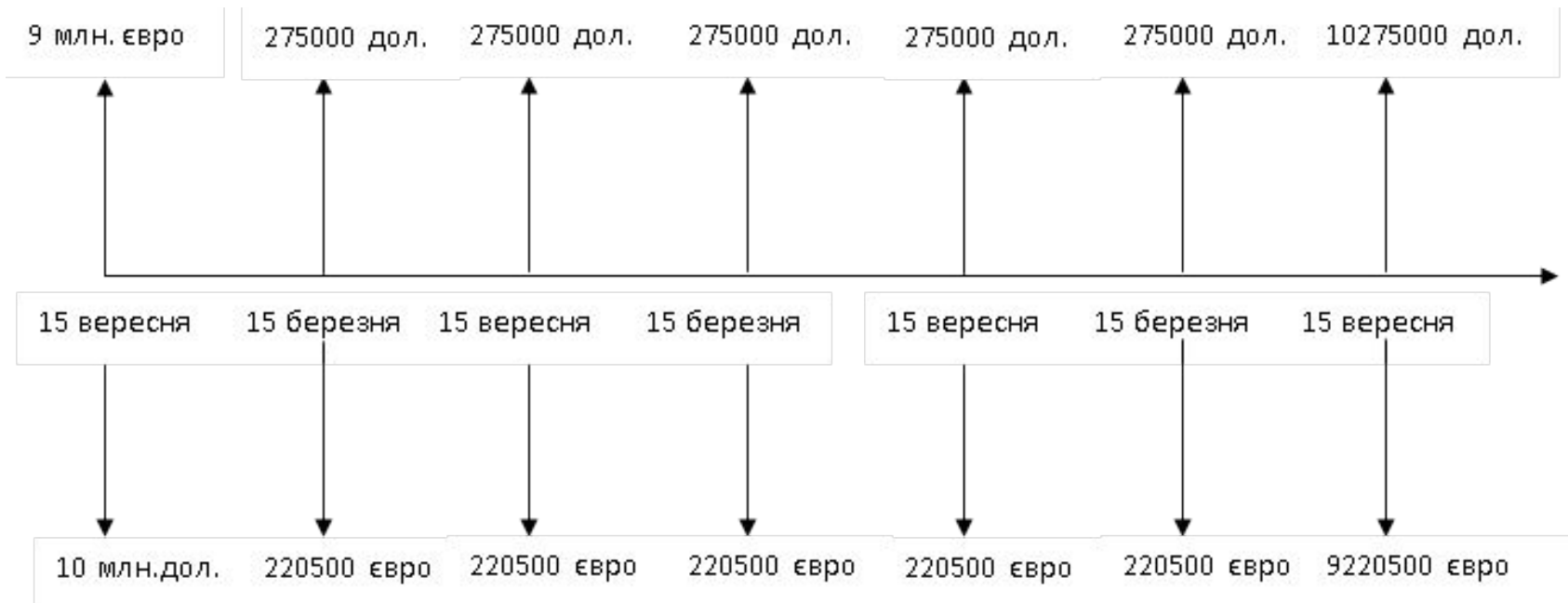
- предмет контракту (зазначаються суми, валюти, терміни платежів, здійснюються необхідні розрахунки);
- умови анулювання «свопу», ризики неплатежів тощо;
- питання кредитування, відповідальність сторін, особливі умови.

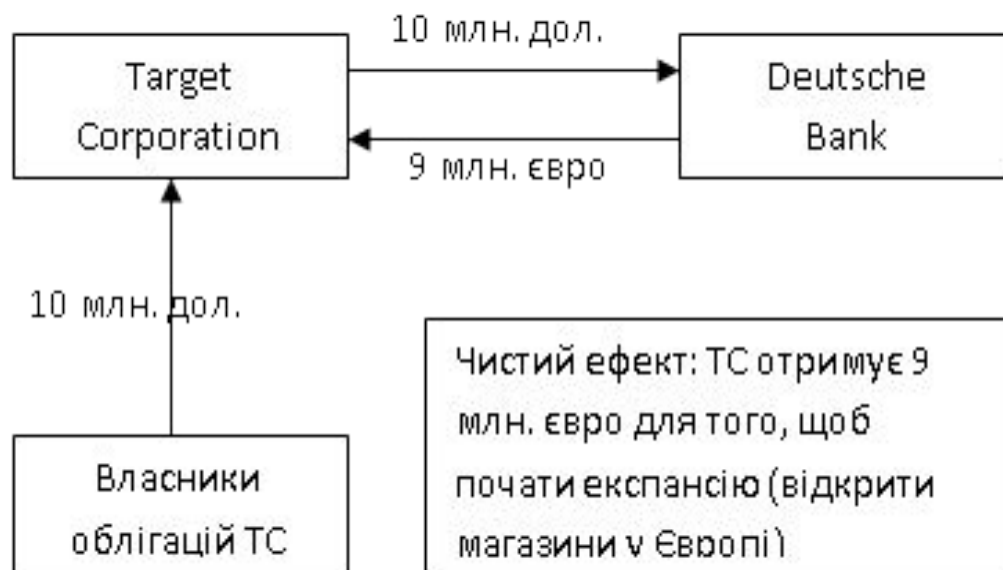
Валютний своп

- Target Corporation емітує п'ятирічні облигації на суму 10 млн. доларів з купоном 6% річних. Після цього компанія укладає своп-контракт із Deutsche Bank, згідно якого DB здійснюватиме платежі на користь TC у доларах за фіксованою ставкою 5,5%, а TC здійснюватиме платежі на користь DB у євро за фіксованою ставкою 4,9%. Ці виплати обома сторонами будуть проводитись кожні півроку (15 вересня і 15 березня) протягом 5 років. Платежі основані на номіналах 10 млн. доларів і 9 млн. євро.

Валютний своп

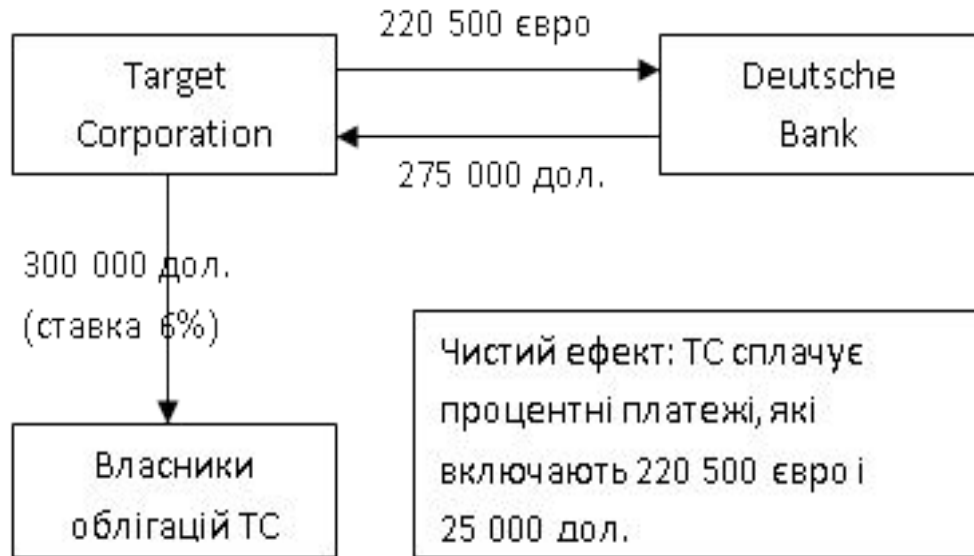

Валютний своп

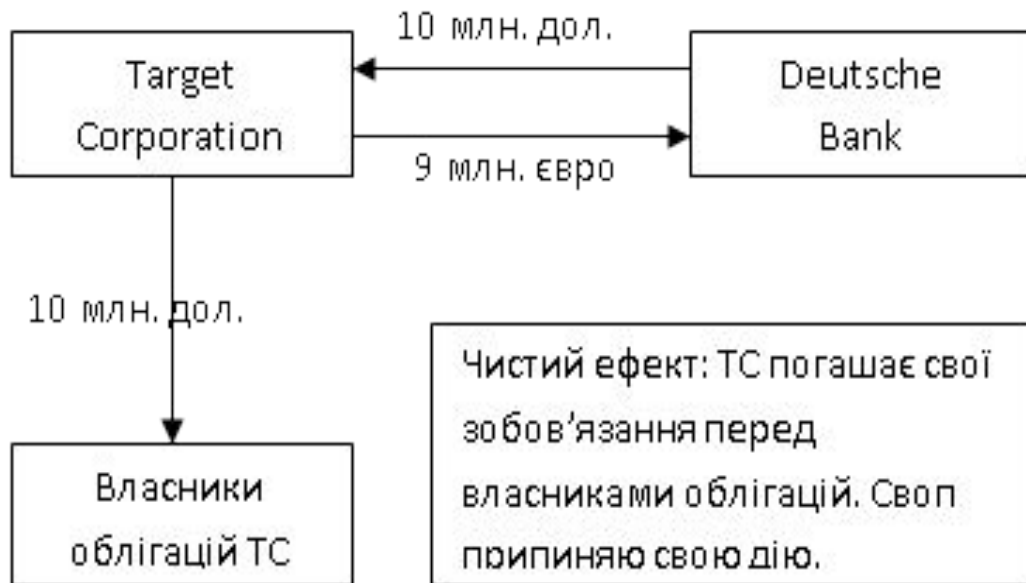
А. 15 вересня

Валютний своп

В. Кожні 15 березня і 15 вересня

Валютний своп

**С. 15 вересня
через 5 років**

Процентний своп

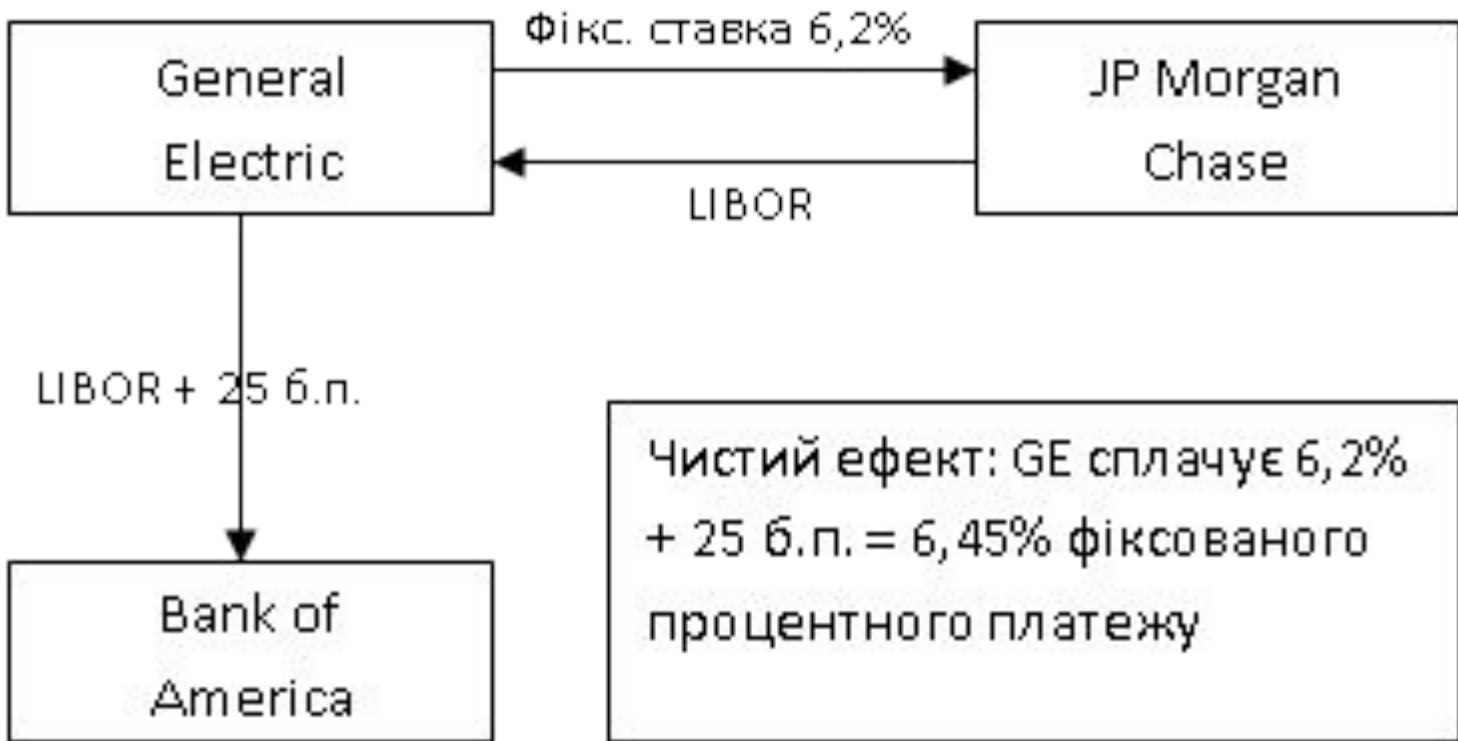
- Корпорація General Electric бере кредит у Bank of America строком на 1 рік із умовою здійснювати щоквартальні процентні виплати. Сума кредиту – 25 млн. дол., надані під плаваючу ставку LIBOR+25 б.п.
- GE звертається до JP Morgan Chase і домовляється про процентний своп, за яким буде сплачувати фіксовану ставку, отримуючи при цьому LIBOR.

Процентний своп

- Фіксована ставка дорівнює 6,2% і платежі здійснюються на основі 90/365, а плаваючі платежі – 90/360. Поточний розмір LIBOR = 5,9%.
- Відповідно фіксований процентний платіж, який GE буде здійснювати на користь JPM, дорівнюватиме:
25 млн. дол. $(0,062)(90/365) = 382\ 192$ дол.

Процентний своп

Своп на акції

Vanguard Asset Allocation Fund бажає в кінці року продати акції великих компаній на суму 100 млн. дол. та інвестувати отримані кошти під фіксовану ставку дохідності. Фонд вважає, що своп із Morgan Stanley, за яким він буде сплачувати дохідність фондового індексу S&P 500 і отримувати фіксовану ставку, допоможе досягти поставленої мети.

Своп на акції

Платежі будуть здійснюватись протягом року раз на квартал за ставкою 6,5% виходячи із точної кількості днів у періоді. Відповідно розмір фіксованих платежів можна визначити:

■ Березень:

$$100 \text{ млн.} \cdot (0,065) \cdot (90/365) = 1 \ 602 \ 740 \text{ дол.}$$

■ Червень:

$$100 \text{ млн.} \cdot (0,065) \cdot (91/365) = 1 \ 620 \ 548 \text{ дол.}$$

■ Вересень:

$$100 \text{ млн.} \cdot (0,065) \cdot (92/365) = 1 \ 638 \ 356 \text{ дол.}$$

■ Грудень:

$$100 \text{ млн.} \cdot (0,065) \cdot (92/365) = 1 \ 638 \ 356 \text{ дол.}$$

Своп на акції

Припустимо, що початкове значення індексу в момент укладання свопу дорівнювало 3 517,76. На кінець березня індекс збільшився до 3 579,12. Дохідність індексу склала:

$$3\ 579,12 / 3\ 517,76 - 1 = 0,0176$$

Відповідно розмір платежу, який має зробити фонд дорівнюватиме: 100 млн. \cdot (0,0174) = 1 740 000 дол.

Своп на акції

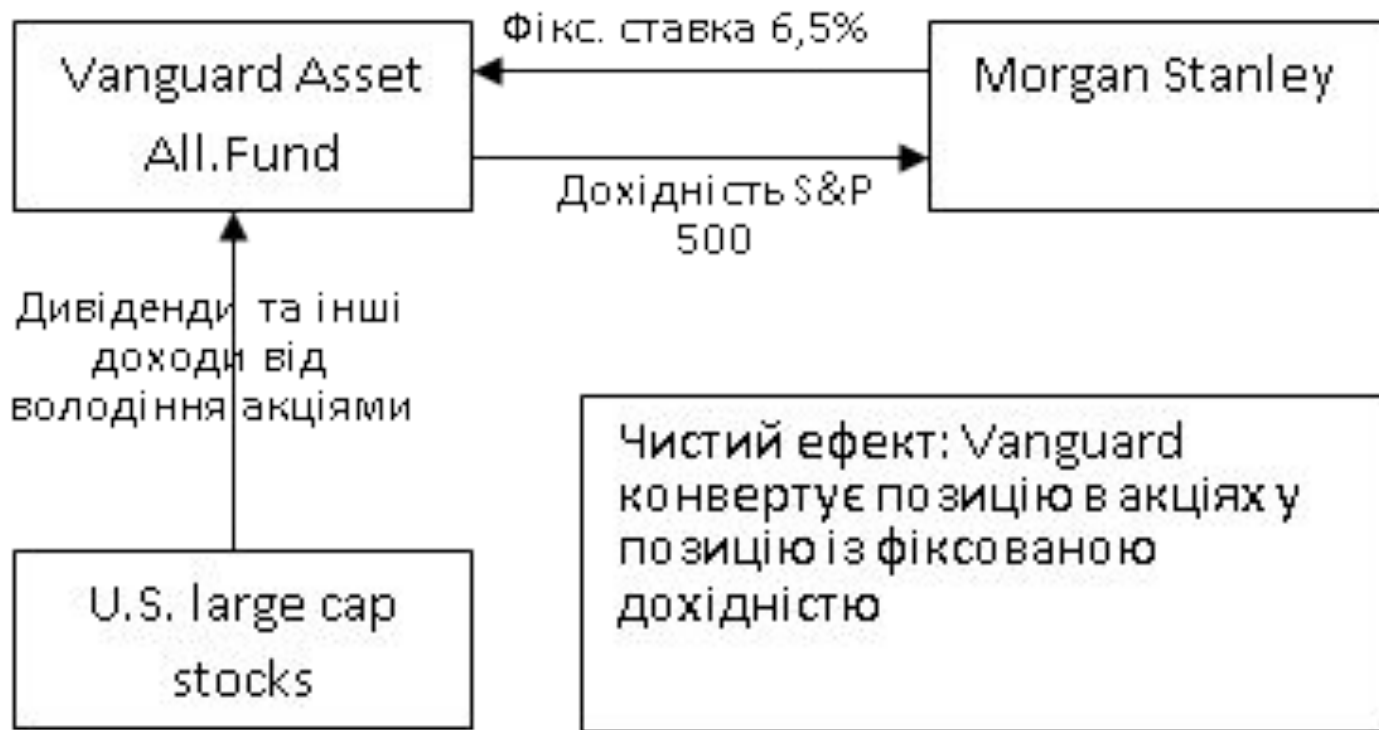
Нове значення індексу буде базою для розрахунку наступного платежу фонду. Припустимо, що на кінець червня індекс дорівнював 3 452,78. Тоді дохідність буде складати:

$$3\ 452,78 / 3\ 579,12 - 1 = - 0,0353$$

Тобто розмір платежу: 100 млн.(-0,0353) = - 3 530 000 дол.

Через те, що дохідність від'ємна, фонд отримає як фіксовану дохідність за ставкою 6,5%, так і дохідність індексу.

Своп на акції

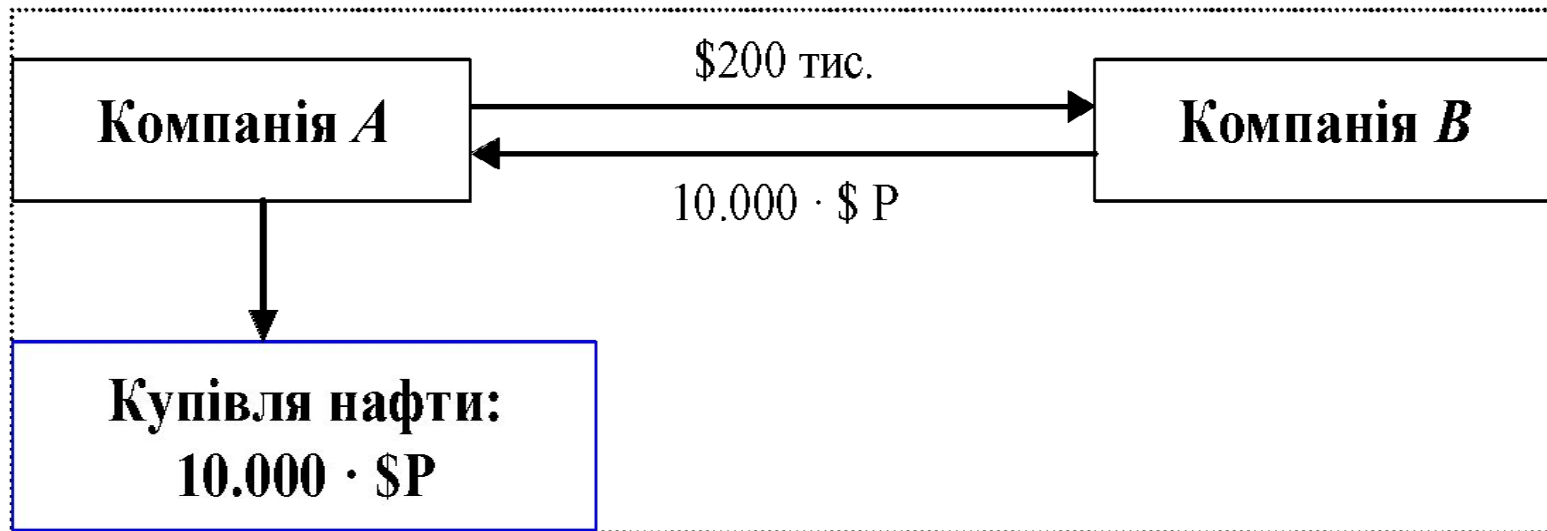

Товарний своп

- Компанія **A** (споживач нафти, потреби якої щорічно складають **10.000 барелів нафти**) в рамках свопу бере на себе зобов'язання сплачувати компанії **B** протягом п'яти років по **\$200.000** щорічно.
- Компанія **B** зобов'язується сплачувати компанії **A** щорічно суму, яка дорівнює **10.000 • \$P**, де **P** – поточна ринкова ціна одного бареля нафти.

Товарний своп

Теми рефератів

1. Переваги та недоліки "свопів".
2. Мотивації до здійснення операцій "своп". Приклад використання комбінованого "свопу".
3. Поняття "свопу". Їх основні види.
4. Валютні операції "своп". Класичні та форвардні "свопи". Стандартний запис "свопів".
5. Причини використання "свопів".
6. Переваги та недоліки "свопів".
7. Мотивації до здійснення операцій "своп". Приклад використання комбінованого "свопу".